

عنوان مقاله:

اعتبارسنجی گزارش کشتی گرفتن پیامبر(ص) با رکانه بن عبد یزید و معجزه حرکت درخت در منابع اسلامی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های تاریخی، دوره 15، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

سید مهدی لطفی - دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات و معارف اهل بیت(ع)، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

بر پایه گزارش ابن اسحاق (۱۵۰-۱۵۱ق)، پیامبر(ص) به هدف دعوت فردی به نام رکانه بن عبد یزید به اسلام، با او کشتی گرفته و امر کرده‌اند تا درختی به سوی آنان بیاید و به جای خویش برگردد. دو واقعه متوالی کشتی گرفتن و حرکت درخت در گزارش ابن اسحاق (۱۵۰-۱۵۱ق)، در منابع تاریخی و حدیثی در قالب دو روایت مستقل کشتی گرفتن و معجزه حرکت درخت نقل شده است. افزون بر اختلاف منابع در نحوه نقل دو واقعه، صحت و اعتبار این گزارش‌ها نیز نیازمند تامل و بررسی است. مقاله حاضر ضمن اعتبارسنجی سندی و بررسی تبار گزارش‌ها، بر رصد تغییرات متنی و تحلیل آنها و مقایسه متون با یکدیگر تمرکز کرده است تا علاوه بر شناسایی مصدر اصلی گزارش‌ها، اصالت و اعتبار آنها را نیز روشن کند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد گزارش‌های موجود از واقعه کشتی گرفتن و حرکت درخت، دچار اضطراب متنی اند و از نظر زمان، اهداف و اشخاص موثر در گزارش، در تعارض با یکدیگر قرار دارند. نتایج تاریخ‌گذاری گزارش‌ها نیز حاکی از آن است که گزارش ابن اسحاق (۱۵۰-۱۵۱ق) به عنوان قدیمی‌ترین نسخه در دسترس از این واقعه، که دو موضوع کشتی گرفتن و معجزه حرکت درخت را در خود جای داده است، مصدر دیگر گزارش‌های بعدی بوده است. نظر به اینکه که گزارش ابن اسحاق (۱۵۰-۱۵۱ق) از نظر انتساب، مخدوش و از نظر ساختار متنی نیز فاقد ملاک‌های معتبر است، گزارش‌های مبتنی بر آن نیز فاقد اعتبار محسوب می‌شوند.

کلمات کلیدی:

پیامبر(ص)، معجزات پیامبر(ص)، کشتی پیامبر(ص)، حرکت درخت، رکانه بن عبد یزید

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1723018>

